

**DOKUMENTACIJA ZA ODLUČIVANJE O POTREBI IZRADE
ELABORATA O PROCJENU UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU**

INVESTITOR: „Koja Company” d.o.o.-Tuzi

OBJEKAT: Poslovno privredna zgrada

LOKACIJA: Kat. parcele br.2997/16 i 2997/231 KO Tuzi, OPŠTINA TUZI

Jul,2024.god.

1.OPŠTE INFORMACIJE

Nosilac projekta: **"Koja Company" d.o.o. - Tuzi**

Odgovorno lice: **Stjepan Koljčević**

PIB: **03137171**

Kontakt: **"Koja Company" d.o.o.**
Karabuško Polje bb,
Adresa: **Opština Tuzi**

Broj telefona: **+382 69 486 155**

e-mail: **kojacompany.doo@gmail.com**

Naziv Projekta: OBJEKAT PRIVREDNOG RAZVOJA - Poslovno privredna zgrada

Mjesto: **Tuzi, Opština Tuzi**

2. OPIS LOKACIJE

Lokacija objekta, nalazi se u Opštini Tuzi, u naselje Tuzi u neposrednoj blizini magistralnog puta Tuzi-Božaj.

Mikro lokacija objekta privrednog razvoja- poslovno privredna zgrada, nalazi se na katastarskim parcelama br. 2997/16 i 2997/231 KO Tuzi, u vlasništvo firme "Koja Company" d.o.o. sa posjedom 1/1.

Ukupna površina katastarskih parcela iznosi 755m²

Kopija plana parcele data je u prilogu I.

Položaj lokacije objekta u Opštini Tuzi prikazan je na slici 1, dok je na slici 2 prikazana mikro lokacija objekta i njene uže okoline.

Postojeći izgled lokacije na kome je predviđena izgradnja objekta proizvodnog zanatstva prikazana je na slici3. Teren lokacije predstavlja ravnu travnato-pjesčanu površinu na kojoj postoji stari objekat.

Prilaz lokaciji objekta je omogućen sa lokalnog asfaltnog puta a koji se odvaja od magistralnog puta Podgorica-Tuzi.

Slika 1. Geografski položaj lokacije objekta (označen crvenim krugom)

Slika 2. Lokacija objekta (označen strelicom) sa užom okolinom.

Izgled objekta sa desne strane

Izgled objekta sa lijeve strane

Slika 3. Postojeći izgled lokacije

3. OPIS PROJEKTA

LOKACIJA

Predmetna lokacija se nalazi u Opštinu Tuzi, u zahvatu GUR-a Tuzi.

Ukupna površina parcela iznosi 755 m², a koju čine katastarske parcele 2997/16 i 2997/231 KO Tuzi. Na pomenutu parcelu se planira poslovna zgrada.

Planirana poslovna zgrada. Lokacija se nalazi 500 m od centra Tuzi, na putnom pravcu Tuzi-Božaj i 4km od Skadarskog jezera.

napomena: Odlukom o određivanju lokacije sa elementima urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju lokalnog objekta od opšteg interesa – poslovno-privredne zgrade na kat.parcelama br. 2997/16 i 2997/231 KO Tuzi u zahvatu PUP-a Podgorice, br. 01-332/24-1089/3 od dana 06.03.2024. godine koji je izdala Opština Tuzi, definisane su koordinate gabarite planiranog objekta i to:

A 6609887.71 4691305.91

B 6609902.45 4691308.07

C 6609898.11 4691337.71

D 6609883.37 4691335.55

Odobrena spratnost je P+4

SPRATNOST I POVRŠINA

Objekat ima P+4 (Prizemlje i četiri sprata). Prizemlje ima 446.25m² bruto površine, i četiri ostala sprata imaju po 536.10m² bruto površine. Ukupna bruto površina objekta iznosi 2590.65m². Spoljni gabariti objekta u prizemlje su: širina=14.90m ; dužina=29.95m.

FUNKCIONALNO RJEŠENJE

Arhitektonsko – urbanističko rješenje objekta je u funkcionalnom i oblikovnom smislu riješeno racionalno, a pri tome je dobijeno unikatno i kvalitetno rješenje. Objekat je projektovan u jednu lamele sa jednim posebnim ulazom sa liftom. U prizemlje su lokali a u ostalim višim spratovima planirani su poslovni apartmani. Objekat ima ukupno 32 poslovnih apartmana. Poslovni apartmani su povezani sa vertikalnim komunikacijama tj. liftom i stepenicama koje se nalaze u sjevernom dijelu lamele i imaju poseban ulaz. Ispred zgrade planirana su dodatnih parking prostori u cilju poboljšanja uslova mirujućeg saobraćaja. Objekat je orjentisan zapad-istok i iskorišćena je maksimum dnevna svjetlost u prostorijama za rad i boravak.

KONSTRUKCIJA

Konstrukcija je projektovana kao skeletna armirano betonska konstrukcija postavljena na kombinovanim temeljima, tj. stopama, temeljnim trakama i pločama. Konstruktivni sistem je dodatno ojačan sa zidnim platnima i visećim AB gredama.

TEMELJI

Sva opterećenja prenose se na tlo preko temelja. Temelji su projektovani kao temeljne trake, stope i temeljna ploča za okno lifta, povezane u jednu cijelinu.

KROV

Krov je planiran na dvije vode od sendvič panela postavljen na metalnu podkonstrukciju. Nagib krova je 5 o a odvod se planira preko olučnih vertikalala.

BETONSKI RADOVI

Da bi betonski i armirano betonski radovi bili dobro izvedeni treba ispuniti sledeće uslove:

- Svi betonski i armirano betonski radovi moraju se izvesti u svemu prema vazećim PTP i tehničkim uslovima za izvođenje radova od betona i armiranog betona.
- Svi elementi se moraju izvesti prema nacrtima i projektom solidno i stručno.
- Sve stubove , serklaže, noseće grede, nadvratnike, kao i sve druge betonske elemente postaviti u nerendisanoj dobro nakvašenoj oplati.
- Ugrađivanje betona vršiti mašinskim putem pervibratorom.

ZIDARSKI RADOVI

Zidanje unutrašnjih zidova su od giter bloka 19x19x25 i pregradni zidovi od gipsanih tabli sa svojom aluminijumskom podkonstrukcijom i termoizolacijom.(umjesto rigips pregrada može se koristiti zidanje pregradnih blokova od opeke ali ne deblji od 10cm).

PODOVI

Sve podove izvesti vodoravno, sa izuzetkom podova u sanitarnom čvoru i garažama, gdje se obezbijuje pad prema slivniku (rešetku) od 0.5-1%.

REKAPITULACIJA PROJEKTOVANIH POVRŠINA:

/Prizemlje 0

NETO POVRŠINA: 404.32m²

BRUTO POVRŠINA: 446.25m²

/I Sprat +1

NETO POVRŠINA: 432.28m²

BRUTO POVRŠINA: 536.10m²

/II Sprat +2

NETO POVRŠINA: 432.28m²

BRUTO POVRŠINA: 536.10m²

/III Sprat +3

NETO POVRŠINA: 432.28m²

BRUTO POVRŠINA: 536.10m²
/IV Sprat +4
NETO POVRŠINA: 432.28m²
BRUTO POVRŠINA: 536.10m²
SVE UKUPNA NETO POVRŠINA: ..... 2133.44 m²
SVE UKUPNA BRUTO POVRŠINA: ..... 2590.66 m²

OBRADA ZIDOVA

Svi zidovi moraju biti potpuno vertikalni i tako ravno obrađeni da odgovaraju malterisanim površinama molerskog gleta. Malterisanje izvesti produžnim malterom u dva sloja. Prije nanošenja završnog sloja posnom bojom sve omalterisane zidove gletovati. Završna obrada zidova je JUPOL

PLAFONI

Plafoni i grede u svim prostorijama moraju imati ravnu površinu. Plafoni su predviđeni za malterisanje a ostavljena je mogućnost spuštenih plafona sa gisanim tablama i podkonstrukcijom. Poželjno je da prije posne boje sve gipsane površine gletovati.

BRAVARIJA

Spoljni prozori i vrata su planirani od aluminijskog profila u sivoj i bijeloj boji, zastakljeni termopan staklom d=4+12+4mm, opremljeni sa solbankama, roletnama i mrežama za komarce. Moraju da obezbijedjuju adekvatno zaptivanje kao i zvučnu i termoizolaciju. Na istočnoj i sjevernoj strani planirane su staklene fasade.

SPOLJNA OBRADA

Fasadne površine su obložene demit fasadom (stiropor 25 grama d=5cm).

VODOVOD I KANALIZACIJA

Koristiti standardne instalacije vodovoda i kanalizacije od PVC cijevi. Sanitarni čvor je opremljen standardnom opremom: WC šolja sa vodokotljićem i ispirnom cijevi, kada, umivaonik, baterija za umivaonik, standardna sanitarna galanterija ...

ELEKTRIČNE INSTALACIJE

Staviti po važećim standardima za stambene objekte. Rasvjeta , utičnice, prekidače prilagoditi funkciji i potrebama prostora.

3.1 TEREN I VREMENSKE KARAKTERISTIKE

Dominantni morfološki oblici u užoj okolini nema zbog guste naseljenosti i izgradnje objekata, a u široj okolini padine okolnih brda, koje su izgrađene od karbonatnih stijena, a blaže nagnute padine od flisnih sedimenata.

Na prostoru lokacije i njene šire okoline najviše su razvijena eutrična smeđa zemljišta-distrični kambisol i crvenica - tetra rossa.

Eutrična smeđa zemljišta-distrični kambisol razvijena su karbonatnim supstratima bogatim bazama- krečnjačkim i dolomitnim stijenama, dok je crvenica razvijena čvrstim krečnjacima i dolomitima mezozojske starosti na zaravnjenim terenima i vrtačama (po obodu Podgorice).

Geološku gradu područja lokacije i njene okoline izgrađuju glaciofluvijalni sedimenti, kvartarne starosti, koji su nataloženi preko karbonatnih stijena gonjo kredne starosti. Glaciofluvijalni sedimenti kvartarne starosti, imaju široko rasprostranjenje, a predstavljeni su šljunkovima, pijeskovima, konglomeratima i glinama, koji se međusobno smjenjuju, kako u horizontalnom tako i u vertikalnom pravcu.

Sa hidrogeološkog aspekta, teren šire okoline lokacije izgrađuju, uglavnom dobro propusne stijene, intergranularne poroznosti.

Prema karti seizmike regionalizacije teritorije Cme Gore (B.Glavatovic i dr. Titograd,1982.) posmatrano područje pripada zoni sa osnovnim stepenom seizmičkog intenziteta 8° MCS skale.

Sa hidrološkog aspekta teritoriju Opštine Tuzi, karakteriše rijeka Cijevna, čije je korito od lokacije udaljeno oko 4700 m vazdušne linije.

Šire područje karakteriše submediteranska klima sa dugim, toplim i sušnim ljetima i blagim i kišovitim zimama.

Na osnovu raspoloživih podataka HMZ Cme Gore za 2018. godinu za Podgoricu (Statistički godišnjak CG, 2019.), srednje godišnja temperatura vazduha iznosila je 17,6 °C, i bila je malo veća u odnosu na 2014. godinu kada je iznosila 16,8 °C, na 2015. kada je iznosila 17,2 °C, na 2016. kada je iznosila 16,6 °C i na 2017. kada je iznosila 16,9 °C.

Prosječna godišnja količina padavina u 2018. bila je 1.621 l/m² i bila je veća u odnosu na 2015. i 2017. godinu kada je iznosila 1.176 i 1.570 l/m² respektivno, a manja u odnosu na 2016. godinu kada je iznosila 1.994 l/m². Maksimalna mjesečna, prosječna količina padavina bila je u martu, a minimalno u septembru.

U ukupnoj količini padavina za područje Podgorice u 2018. godini, snijeg je učestvovao samo sa četiri dana u februaru sa visinom od 2 cm.

Na predmetnoj lokaciji preovladava vjetar sjevernog i južnog pravca.

U ravni polja dominiraju pašnjaci i livade, kao važan vegetacijski pokrivač i element ambijentacije. Duž vodenog toka rijeke Cijevne sačuvani su ostaci hidrofilnih vrsta. Na lokaciji dominiraju različite vrste trava.

Na lokaciji predmetnog objekta i njenom užem okruženju nema zaštićenih objekata i dobara iz kulturno istorijske baštine.

Šire okruženje lokacije je naseljeno sa stambenim i poslovnim objektima.

U užem okruženju lokacije se nalaze uglavnom stambeni objekti u neposredoj blizini od nekoliko desetak metara.

Od infrastrukturnih objekata na lokaciji i njenoj okolini pored lokalne saobraćajnice, postoje elektroenergetska mreža, TT mreža i vodovodna mreža.

3.2 PROGRAM KONTROLE I OSIGURANJA KVALITETA SA USLOVIMA ZA ISPUNJE OSNOVNIH ZAHTEVA ZA OBJEKTOM TOKOM GRAĐENJA I ODRŽAVANJA OBJEKTA

Program kontrole i osiguranja kvaliteta urađen je u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, (Sl.list Crne Gore, br. 064/17 od 06.10.2017, 044/18 od 06.07.2018), kao i Pravilnikom o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za građenje objekta (Sl.list Crne Gore, br. 041/18).

3.2.1. MATERIJALI I UREĐAJI

Svi materijali, uređaji i mašine koji se ugrađuju u sklopu instalacija moraju imati ateste proizvođača.

Ukoliko se ugrađuje postojeća oprema ona se mora ispitati po ovlaštenoj organizaciji koja je registrovana za ispitivanje kontrole i kvaliteta uz priloženi ispitni protokol.

3.2.2. IZVOĐAČ RADOVA

Izvođač instalacija i montažer trebaju biti registrovani za takvu djelatnost, odnosno biti kvalifikovani za obavljanje predviđene djelatnosti.

3.2.3. NARUČILAC

Naručilac radova treba radove povjeriti registrovanim firmama za obavljanje djelatnosti koja se odnosi na ovu vrstu radova. Naručilac treba da obezbijedi nadzornu službu za nadzor nad izvođenjem radova u smislu kvaliteta radova i količina. Nadzorni inženjer mora biti osoba koja odgovara uslovima koji zahtjeva Zakon o planiranju i izgradnji objekata.

Naručilac treba da odredi osobu kojoj će izvedeni radovi biti predani na upotrebu.

Osoba mora biti dovoljno stručna da prihvati izvedene radova.

3.2.4. ISPITIVANJE IZVEDENIH RADOVA

Obaveze Investitora

Izdati rješenje osobi koja će primiti izvedene radova sa obavezom obuke prilikom primanja radova.

Obaveze Izvođača radova

- Izvršiti obuku osoblja koje će upravljati instalacijom
- Izvršiti funkcionalnu probu svih instalacija te izvršiti puštanje u rad svih uređaja u prisustvu stručnih i ovlašćenih servisera (ukoliko je neophodno).
- Izvršiti mjerenje parametara ventilacije od strane ovlaštene ustanove.
- Sva ispitivanja potkrijepiti sa atestima a za opremu i radove izdati garantne listove.

Obaveze nadzornog inženjera

- Izvršiti vizuelni pregled instalacije i utvrditi da li je ista izvedena po projektu
- Izvršiti pregleđ ugrađene opreme i konstatovati da su oprema, dijelovi novi i atestirani i da posjeduju ateste
- Prisustvovati funkcionalnim probama do njihove uspješnosti
- Izvršiti količinski obračun
- Konačnim izvještajem o završetku radova potvrditi gore navedeno shodno važećim propisima u dijelu koji se odnosi na obaveze nadzornog inženjera.

Da bi se osigurao stalni kvalitet sastavnih materijala za izvođenje instalacija i da bi se imao odgovarajući uvid i kvalitet sastavnih materijala, potrebno je:

- Kontrolisati kvalitet materijala
- Osigurati odgovarajuću dokumentaciju o kvalitetu materijala
- Za ispitivanje materijala primijeniti metode ispitivanja, standarde i propise navedene u

Posebним tehničkim uslovima izvođenja radova.

KONTROLA KVALITETA

Kontrola kvaliteta sastoji se od:

- Ispitivanja pogodnosti
- Tekuće kontrole
- Kontrolnog ispitivanja
- Provjere kvaliteta uskladištenog materijala

Pogodnost materijala s obzirom na njegovu namjenu utvrđuje se prethodnim laboratorijskim ispitivanje ima gdje svojstva materijala trebaju zadovoljiti zahtjeve Posebnih tehničkih uslova. Uzorkovanje i ispitivanje sprovodi organizacija za kontrolu kvaliteta.

Tekuća kontrola obavlja se radi kontrole tehnološkog procesa. tekuća ispitivanja obavlja proizvođač u svojim laboratorijama ili to za njega radi organizacija za kontrolu kvaliteta. Učestanost tekućih ispitivanja zavisi od vrste i namjene materijala.

Kontrola ispitivanja obavlja se radi provjere usklađenosti kvaliteta proizvoda sa svojstvima i karakteristikama propisanim Tehničkim uslovima.

Kontrolna ispitivanja može jedino obavljati organizacija za kontrolu kvaliteta koja obavlja i uzorkovanje materijala. Učestanost i vrsta ispitivanja propisani su Posebnim tehničkim uslovima odnosno zavisi od vrste i namjene materijala. Za materijale koji podliježu obaveznom atestiranju Zavoda za standardizaciju, uzorkovanje i ispitivanje radi izdavanja atesta obavlja isključivo ovlaštena organizacija.

DOKUMENTACIJA

Izvještaj o pogodnosti materijala mora sadržati sledeće podatke:

- Opšti dio (naziv materijala, mesto uzorkovanja, podatke o naručiocu i proizvođaču, datum uzorkovanja i završetka ispitivanja, namjenu materijala i laboratorijsku oznaku uzorka)
- Rezultate svih laboratorijskih ispitivanja propisanih Posebnim tehničkim uslovima za tu vrstu materijala
- Ocjenu kvaliteta materijala s obzirom na vrstu i namjenu
- Mišljenje o pogodnosti materijala s obzirom na namjenu

IZVJEŠTAJ O TEKUĆOJ KONTROLI

Rezultati tekućih ispitivanja moraju se redovno upisivati u dokumentaciju (laboratorijski dnevnik). Uz dokumentaciju koja prati isporuku proizvoda proizvođač je dužan priložiti rezultate tekućih ispitivanja koji se odnose na isporučene količine.

IZVJEŠTAJ O KONTROLNOM ISPITIVANJU

Izveštaj o kontrolnom ispitivanju mora sadržati:

- Opšti dio: naziv proizvoda, podatke o proizvođaču, naručiocu, mjesto način i količinu uzorka, završetak ispitivanja, laboratorijsku oznaku uzorka
- Rezultate laboratorijskog ispitivanja
- Ocjenu kvaliteta materijala obzirom na vrstu i namjenu

Za materijale koji podliježu obaveznom atestiranju izdaje se atestna dokumentacija.

UVJERENJE O KVALITETU PROIZVODA

Uvjerenje o kvalitetu proizvoda izdaje se poslije najmanje tri uzastopna kontrolna ispitivanja proizvoda kojima je ustanovljen propisani kvalitet.

Zahtjev za izdavanje uvjerenja o kvalitetu je redovana evidencija rezultata redovne kontrole. Rok važenja uvjerenja o kvalitetu proizvoda može biti najviše jednu godinu.

Uvjerenje o kvalitetu proizvoda mora sadržati sledeće podatke:

- Opšti dio (naziv materijala, mjesto uzorkovanja, podatke o naručiocu i proizvođaču, datum uzorkovanja i završetka ispitivanja, namjenu materijala, i laboratorijsku oznaku uzorka).
- Pregledni prikaz rezultata kontrolnih ispitivanja na osnovu kojih se izdaje uvjerenje
- Rok važenja uvjerenja

Stabilnost kvaliteta proizvoda do isteka roka važenja uvjerenja o kvalitetu prati se kontrolnim ispitivanjem.

UVJERENJE O KVALITETU SIROVINE

Kvalitet i svojstva sirovine koja se koristi za proizvodnju pojedinih sastavnih materijala utvrđuje se laboratorijskim ispitivanjima.

Po završenom ispitivanju izdaje se uvjerenje o kvalitetu upotrijebljene sirovine obzirom na namjenu.

Uvjerenje o kvalitetu primarne sirovine mora sadržati sledeće podatke:

- Opšti dio (naziv materijala, mjesto uzorkovanja, podatke o naručiocu i proizvođaču, datum uzorkovanja i završetka ispitivanja, namjenu materijala, i laboratorijsku oznaku uzorka).
- Pregledni prikaz rezultata kontrolnih ispitivanja na osnovu kojih se izdaje uvjerenje
- Rok važenja uvjerenja

IZVJEŠTAJ O PROVJERI KVALITETA USKLADIŠTENOG MATERIJALA

Izveštaj o provjeri kvaliteta materijala deponovanog na skladištima, magacinima i sl.

izdaje se na osnovu laboratorijskih ispitivanja i mora sadržati sledeće podatke:

- Opšti dio (naziv materijala, mjesto uzorkovanja, podatke o naručiocu i proizvođaču, datum uzorkovanja i završetka ispitivanja, namjenu materijala, i laboratorijsku oznaku uzorka).
- Približnu količinu uskladištenog materijala
- Način uzorkovanja i približnu količinu uzorkovanog uzorka
- Rezultate laboratorijskih ispitivanja propisanih Posebnim tehničkim uslovima za tu vrstu materijala
- Ocjenu kvaliteta
- Mišljenja o kvalitetu upotrijebljenosti uskladištenog materijala s obzirom na namjenu

PRIPREMNI RADOVI

Izvođač je dužan obavljati pripremu prodora i otvora za postavljanje instalacija te osigurati redovnu kontrolu mjera a dokaze o ispravnosti treba dostaviti nadzornom organu.

Sve gotove pripremljene površine i otvori moraju biti prema projektu ili zahtjevu nadzornog organa. Nijesu dopuštene bilo kakve neravnine koje bi spriječile polaganje kanalskog razvoda sistema ventilacije.

Ako radovi nijesu kvalitetni, nadzorni inženjer će radove obustaviti i zahtjevati da se nedostaci poprave o trošku Izvođača.

Stika 4. 3D prikaz objekta

3.3 UPRAVLJANJE OTPADOM

U Zakonu o upravljanju otpadom ("Sl. list Crne Gore", br. 64/11 od 29.12.2011.) kojim se uređuju vrste i klasifikacija otpada, planiranje, uslovi i način upravljanja otpadom i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom pod tačkom 7, člana 3, definisan je građevinski otpad kao otpad koji nastaje prilikom izgradnje, održavanja i rušenja građevinskih objekata.

Takođe je u tački 27 istog člana data definicija otpada kao svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa Zakonom i članom 37 definisane su posebne vrste otpada: otpad od električnih i elektronskih proizvoda, otpadna vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, otpadna ulja, otpadna ambalaža, građevinski otpad, otpad koji sadrži azbest, PCB otpad, kanalizacioni mulj, medicinski i veterinarski otpad;

Upravljanje otpadom sprovodi se na način kojim se ne stvara negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi, a naročito:

- na vodu, vazduh, zemljište, biljke i životinje;
- u pogledu buke i mirisa;
- na područja od posebnog interesa (zaštićena prirodna i kulturna dobra).

Otpad se klasifikuje po:

- grupama i podgrupama, u skladu sa porijeklom otpada;
- vrstama, u zavisnosti od opasnih svojstava.

Otpad se razvrstava u grupe i podgrupe u zavisnosti od djelatnosti u okviru koje je proizveden, odnosno od načina nastanka.

Vrste otpada, u zavisnosti od opasnih svojstava, su opasni i neopasni otpad, a u pogledu odlaganja i inertni otpad.

Klasifikacija otpada, katalog otpada, postupci obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja utvrđuju se propisom organa državne uprave nadležnog za poslove životne sredine - Ministarstvo.

U katalogu otpada pod tačkom 17 spada Građevinski otpad i otpad nastao rušenjem (uključujući i iskopanu zemlju sa kontaminiranih lokacija) sa indeksima:

17 01 beton, cigla, pločice i keramika 17 01 01 beton

17 01 02 cigle

17 01 03 pločice i keramika

17 01 06* mješavine ili pojedine frakcije betona, cigle, pločice i keramika koji sadrže opasne supstance

17 01 07 mješavine ili pojedine frakcije betona, cigle, pločice i keramika drugačiji od onih navedenih u podgrupi 17 01 06

130

17 02 drvo, staklo i plastika

17 02 01 drvo

17 02 02 staklo

17 02 03 plastika

17 02 04* staklo, plastika i drvo koji sadrže opasne supstance ili su kontaminirani opasnim supstancama

17 03 bituminozne mješavine, katran i proizvodi sa katranom 17 03 01* bituminozne mješavine koji sadrži katran od uglja

17 03 02 bituminozne mješavine drugačije od onih navedenih u podgrupi 17 03 01 17 03 03* katran od uglja i proizvodi sa katranom

17 04 metali (uključujući i njihove legure) 17 04 01 bakar, bronza, mesing

17 04 02 aluminijum

17 04 03 olovo

17 04 04 cink

17 04 05 gvožđe i čelik

17 04 06 kalaj

17 04 07 miješani metali

17 04 09* otpad od metala kontaminiran opasnim supstancama

17 04 10* kablovi koji sadrže ulje, katran od uglja i druge opasne supstance

17 04 11 kablovi drugačiji od onih navedenih u podgrupi 17 04 10

17 05 zemlja (uključujući zemlju izvađenu sa kontaminiranih lokacija), kamen i muljeviti otpad iskopan bagerom

17 05 03* zemlja i kamen koji sadrže opasne supstance

17 05 04 zemlja i kamen drugačiji od onih navedenih u podgrupi 17 05 03

17 05 05* muljeviti otpad iskopan bagerom koji sadrži opasne supstance

17 05 06 muljeviti otpad iskopan bagerom drugačiji od onog navedenog u podgrupi 17 05 05

17 05 07* otpad koji spada sa gusjenica koji sadrži opasne supstance

17 05 08 otpad koji spada sa gusjenica drugačiji od onog navedenog u podgrupi 17 05 07

17 06 izolacioni materijali i građevinski materijali koji sadrže azbest

17 06 01* izolacioni materijali koji sadrže azbest

17 06 03* ostali izolacioni materijali koji se sastoje od ili sadrže opasne supstance

17 06 04 izolacioni materijali drugačiji od onih navedenih u podgrupama 17 06 01 i 17 06 03

17 06 05* građevinski materijali koji sadrže azbest

17 08 građevinski materijal na bazi gipsa

17 08 01* građevinski materijal na bazi gipsa kontaminiran opasnim supstancama

17 08 02 građevinski materijal na bazi gipsa drugačiji od onih navedenih u podgrupi 17 08 01

17 09 ostali otpadi od građenja i rušenja

17 08 01* otpadi od građenja i rušenja koji sadrže živu

17 08 02* otpadi od građenja i rušenja koji sadrže PCB (npr. zaptivači koji sadrže PCB, podovi na bazi smola koji sadrže PCB, glazure koje sadrže PCB i kondenzatori koji sadrže PCB)

17 08 03* ostali otpadi od građenja i rušenja (uključujući miješane otpade) koji sadrže opasne supstance 131

Opasni otpadi u Katalogu otpada označeni su sa *.

Upravljanje otpadom vrši se na način da se:

- najmanje 50% ukupne mase prikupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo iz domaćinstava i drugih izvora pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;
- najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijala u postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode.

Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada. Evidencija vodi se u formi delovodnika otpada u koji se upisuju podaci za svaku vrstu otpada odvojeno.

Na osnovi člana 54 navedenog Zakona Imalac građevinskog otpada dužan je da građevinski otpad preradi u građevinski materijal.

Zabranjeno je odlaganje građevinskog otpada u vode, na zemljište ili u zemljište, osim ako je građevinski otpad prerađen i koristi se kao građevinski materijal. Građevinski otpad se može privremeno skladištiti na zemljištu gradilišta.

Prerada cement azbestnog građevinskog otpada je zabranjena. Građevinski otpad koji ne sadrži opasne supstance i koji se ne može preraditi odlaze se na deponiju za inertni otpad.

Investitor izgradnje, rekonstrukcije i uklanjanja objekta čija je zapremina zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2 000 m³ dužan je da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom.

Proizvođač otpada iz stava 1 člana 26 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. list Crne Gore", br.64/11 od 29.12.2011.) dužan je da sačini plan upravljanja otpadom u roku od 60 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.

Ako građevinski otpad sadrži ili je izložen opasnim materijama, investitor izgradnje, rekonstrukcije i uklanjanja objekta je dužan da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom, bez obzira na zapreminu objekta.

Investitor je dužan da planom upravljanja građevinskim otpadom utvrdi mjere kojima se obezbjeđuje recikliranje najmanje 70% mase iz građevinskog otpada, isključujući riječne nanose i drugi prirodni materijal iz zemljanog iskopa.

Postupanje sa građevinskim otpadom, način i postupak prerade građevinskog otpada, uslovi i način odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada, kao i uslovi koje treba da ispunjava postrojenje za preradu građevinskog otpada utvrđuju se propisom Ministarstva.

EKOLOŠKO UREĐENJE GRADILIŠTA

Neophodno je preduzeti sledeće mjere zaštite životne sredine tokom izvođenja radova na objektu:

- uspostaviti adekvatnu organizaciju izvođenja radova,
- koristiti savremeniju mehanizaciju i održavati mašinski park u ispravnom stanju,
- strogo kontrolisati manipulisanje naftom i naftnim derivatima uz maksimalne mjere zaštite,
- kontrolisati podizanje prašine na gradilištu,
- uspostaviti adekvatno upravljanje otpadom nastalim tokom izvođenja radova,
- konsolidovati zemljište (biološki i mehanički) na kome su obavljani građevinski radovi,
- redovno uklanjati otpad sa gradilišta uz formiranje potrebne dokumentacije.

Dobar izbor lokacije, sadržaja i organizacije gradilišta jedan su od prvih koraka koji mogu smanjiti ili u potpunosti ukloniti mnoge neželjene pojave prilikom izvođenja radova, kako sa aspekta želja i mogućnosti izvođača, tako i sa aspekta zaštite životne sredine.

Potreba za ekološkim uređenjem gradilišta javila se iz činjenice da se nakon završetka radova i početka eksploatacije objekta često ova mjesta ostavljaju neuređena, tj. ne vrši se njihovo vraćanje u prvobitno stanje pa ona ostaju ne samo veoma ružne tačke u putnom pojasu, već postaju i mjesta za nastanak stihijskih deponija.

Na predmetnoj lokaciji izvođač će takođe izvršiti sve aktivnosti u smislu pravilnog lociranja objekta kontejnerskog tipa:

- kontejnera za tehničko osoblje,
- kontejnera za radnike,
- kontejnera za skladištenje materijala i alata,
- kao i parking prostora za mehanizaciju i vozila.

Mnoge pojave koje se dešavaju na predmetnoj lokaciji kao što su npr. odlaganje otpadnog i drugog materijala, različiti incidentni slučajevi i sl. mogu biti ne samo lokalnog karaktera, već mogu imati posledice na okolnu životnu sredinu. Da bi se navedeni i drugi događaji izbjegli neophodno je da se vodi računa o ekološkom uređenju gradilišta.

Obezbediće se i posebna posuda za odlaganje komunalnog otpada.

PRIMJENA I PREDLOG MJERA ZAŠTITE OKOLINE

Uputstvo za zaštitu životne sredine primjenjuje se na gradilištu.

Izvođaču/podizvođaču radova i njegovim radnicima nije dozvoljeno da dovode posjetioce na lokaciju objekta bez odgovarajućeg odobrenja odgovornog lica.

Oprema i alat koji su doneti na lokaciju objekta, moraju biti ispravni.

Od izvođača/podizvođača se traži da sa sobom donesu sav potreban alat, lična zaštitna sredstva i opremu koja je potrebna da bi se posao završio.

Izvođač/podizvođač radova je dužan da u potpunosti poštuje i primjenjuje zakonsku regulativu iz oblasti zaštite životne sredine.

Na kraju svakog radnog dana mjesto izvođenja radova mora biti očišćeno i građevinski otpad (šut) mora biti uklonjen iz područja koje je pod odgovornošću izvođača/podizvođača radova, a ovlašteno lice mora da izvrši kontrolu.

Izvođač/podizvođač radova je odgovoran za bilo koju štetu koju prouzrokuje.

Zabranjeno je donošenje hemikalija na lokaciju objekta bez odgovarajućeg odobrenja odgovornog lica.

Sve hemikalije donete na lokaciju moraju biti prijavljene (vrsta, količina, pakovanje, gde i zaštita se koriste) i pogodne za korišćenje, sa odgovarajućom prapratnom dokumentacijom (podaci o transportu, skladištenju, mjerama bezbednosti, prva pomoć) koja treba da se vidno istakne na mjestu gde se koristi. Izvođač/podizvođač radova je obavezan da ukloni sav višak hemikalija.

Troškovi smještanja ili uklanjanja hemikalija koje su zaostale tj. koje su ostavljene od strane izvođača/podizvođača radova biće naplaćene izvođaču/podizvođaču radova.

Hemikalije koje ispuštaju jak miris prilikom upotrebe moraju biti odobrene za upotrebu od strane odgovornog lica.

Otpadne i/ili ostatak hemikalija, ispirak iz ambalaže hemikalija NE SMIJE biti ispušten u atmosfersku i sanitarnu kanalizaciju i kanale za otpadne vode.

Ako se za čišćenje opreme koriste hemikalije, oprema NE SMIJE biti isprana vodom u otpadne kanale bez odgovarajućeg odobrenja.

Svako prosipanje hemikalija mora biti odmah prijavljeno odgovornom licu.

Izvođač/podizvođač radova i njegovi zaposleni moraju da poštuju sve istaknute znakove i obavještenja. Samo odobreni kontejneri i kanisteri mogu biti korišćeni za skladištenje i čuvanje zapaljivih tečnosti.

Izvođač/podizvođač radova treba da održi sastanak sa svojim radnicima i da ih upozna sa mjerama i pravilima na lokaciji objekta.

Izvođač/podizvođač radova je obavezan da nadoknadi svaku štetu koja je prouzrokovana njegovim neodgovornim ponašanjem.

U slučaju akcidentne situacije izvođač/podizvođač radova i njihovi zaposleni treba da napuste područje kroz najbliži izlaz polako, bez trčanja i izazivanja panike (pri ulasku u prostoriju treba da pogledaju mapu za evakuaciju).

Izvođač/podizvođač radova je odgovoran da trenutno reaguje na pojavu rizičnih stanja koja su pod njegovom kontrolom i primjeni mjere koje će smanjiti rizik.

Ako preduzete mjere nisu adekvatne i postoji mogućnost da dođe do zagađivanja životne sredine radovi će biti zaustavljeni dok god se ne uspostave potrebne mjere za maksimalno smanjenje rizika.

Ako je primjećena neka potencijalno opasna tj. rizična situacija koja može prouzrokovati zagađenje životne sredine, izvođač/podizvođač radova ili ovlašteno lice mora odmah zaustaviti radove kako bi se situacija razriješila i odobrio nastavak daljih radova.

U slučaju da izvođač/podizvođač radova ili njegovi radnici prekrše bilo koje pravilo mogu biti:

- usmeno upozoreni;
- pismeno upozoreni;
- udaljeni sa lokacije;
- trajno suspendovani sa posla.

UKLANJANJE OTPADA

U toku izvođenja radova javlja se otpad u vidu razbijenog betona, iskopane zemlje, hidroizolacije i sl.

Po završetku radova sav otpadni materijal biće uklonjen sa gradilišta ili zatrpan na za to predviđene deponije. Sakupljanje i odlaganje otpadnog materijala izvođač će vršiti poštujući lokalnu proceduru (zaključivanjem ugovora o periodičnom odvoženju sakupljenog otpada i formiranjem prateće dokumentacije) i po završetku radova će ukloniti sve svoje objekte, opremu i dovesti gradilište u prvobitno stanje.

Glavni izvori otpadnih materijala sa gradilišta su:

- čvrst komunalni otpad sa gradilišta,
- materijal koji je skinut sa stare (postojeće) konstrukcije,
- višak materijala za ugrađivanje,
- otpadne vode sa baznih gradilišta i otpadne vode sa prostora namijenjenog za pranje mašina, opreme i zamjenu ulja.

Da bi spriječili nekontrolisano nakupljanje i raznošenje otpadnih materijala biće preduzete sledeće

mjere:

- za odlaganje komunalnog otpada sa gradilišta obezbijediti neophodan broj kanti i kontejnera koji će se prazniti prema potrebnoj dinamici;
- ukoliko postoji potreba da se neki materijal koji se kasnije ugrađuje privremeno odloži, to odlaganje treba vršiti unutar prostora baznog gradilišta koje je određeno za privremeno deponovanje ili u neposrednoj blizini gradilišta;
- izvođač će osmisliti i sprovesti sistem za prikupljanje i smeštaj otpadnih voda i ulja sa prostora namijenjenog za pranje mašina i zamenu ulja unutar baze gradilišta; pranje mašina i zamjena ulja je zabranjena van propisanog prostora; ambalaža od ulja i drugih derivata nafte se sakuplja i odnosi na propisana mjesta za skupljanje čvrstog otpada.

NAPOMENA 1: Svaka osoba (zaposleni ili treće lice) koja je prisutna na lokaciji objekta, ukoliko primjeti prekomjerno nagomilavanje, rasipanje, curenje, prosipanje i drugo neadekvatno postupanje sa otpadom, dužno je da o tome obavijesti odgovorno lice.

NAPOMENA 2: Svi prisutni (zaposleni i treća lica) na lokaciji objekta su dužni da se pridržavaju ovog uputstva. Za sva pitanja, predloge i žalbe iz oblasti zaštite životne sredine može se kontaktirati odgovorno lice.

3. KARAKTERISTIKE MOGUĆEG UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Prema Pravilniku o bližem sadržaju dokumentacije koja se sprovodi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („SI. list CG", br. 19/19.), vrste i karakteristike mogućih uticaja projekta na životnu sredinu se razmatraju u odnosu na karakteristike lokacije i karakteristike projekta, uzimajući u obzir uticaj projekta na faktore od značaja za procjenu uticaja kojima se utvrđuju, opisuju i vrednuju u svakom pojedinačnom slučaju, pri tome vodeći računa o:

- veličini i prostoru na koji projekat ima uticaj, kao što su geografsko područje i broj stanovnika na koje projekat može uticati
- prirodni uticaja sa aspekta nivoa i koncentracija emisija zagađujućih materija u vazduhu, površinskim i podzemnim vodama, zemljištu, gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa, gubitak zemljišta i drugo,
- jačini i složenosti uticaja,
- vjerovatnoći uticaja,
- Kumulativnom uticaju sa uticajima drugih postojećih projekata,
- prekograničnoj prirodi uticaja i
- mogućnosti smanjivanja uticaja.

Sa aspekta prostora, uticaj izgradnje objekta privrednog razvoja na životnu sredinu biće lokalnog karaktera, a posebno će se odraziti na zemljište u toku izgradnje.

Uticaj na kvalitet vazduha može imati prašina koja može nastaje u toku izgradnje. Procjenjuje se da izdvojene količine prašine neće izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na lokaciji i njenom okruženju.

Sa druge strane polutanti kao što su izduvni gasovi iz mehanizacije i prevoznih sredstava, po intenzitetu emisije spadaju u male izvore zagađenja i ne evidentiraju se kao značajni uzročnici ugrožavanja životne sredine u posmatranom području.

Uticaj na podzemne vode neće biti značajan, dok će se atmosferske vode sa platoa objekta preko separatora goriva i ulja, poslije prečišćavanja odvoditi u upojni bunar.

Sa druge strane uticaj na zemljište se ogleda i u privremenom zauzimanju dijela zemljišta za izgradnju objekta.

Imajući u vidu veličinu zahvata doći će do određenih promjena topografije lokalnog terena.

Uzroci mogućih negativnih uticaja na okolno stanovništvo nema. Sva radnja je predviđena unutar objekta te neće proizvoditi buku ili neki drugi uticaj.

Površina predmetne lokacije sa stanovišta flore i faune u ekološkom smislu ne predstavlja prostor koji bi za nju bio od velikog značaja, naročito ako se ima u vidu da se radi o degradiranoj travnato-pješčanoj površini, pa se može konstatovati da uticaj izgradnje objekta na floru i faunu lokacije neće biti značajan.

Rad objekta neće značajnije dodatno uticati na ekosisteme u okruženju a tu se posebno misli na zasade.

Izgradnja objekta proizvodnog zanatstva neće imati prekogranični uticaj.

Na osnovu analize karakteristika postojeće lokacije, kao i karakteristika planiranih postupaka u okviru lokacije, preko mjera za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja moguće je smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu.

---

4. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

U fazi izgradnje objekta privrednog razvoja može doći do određenog uticaja na pojedine segmente životne sredine prevashodno na lokaciji objekta.

U toku izgradnje

Prilikom izgradnje objekta do narušavanja kvaliteta vazduha na lokaciji i njenoj okolini može doći uslijed uticaja izduvnih gasova iz mehanizacije koja će biti angažovana na izgradnji objekta, uticaja lebdećih čestica (prašina) koje nsataju usljed iskopa materijala, usljed transporta iskopa prilikom prolaska kamiona i mehanizacije i uticaja lebdećih čestica sa deponija iskopa.

Svi ovi uticaji su privremenog karaktera, a njihova kvantifikacija zavisiće prvenstveno od dinamike radova, odnosno brojnosti mehanizacije (mašina za iskop materijala, utovarivača i kamiona) koja će biti angažovana na izgradnji objekta.

U toku izgradnje objekta zagađenja zemljišta i podzemnih voda mogu nastati uslijed eventualnog ispuštanja ulja, maziva i goriva iz mehanizacije, što se smatra akcidentnom situacijom. Korišćenje tehnički ispravne mehanizacije na iskopu uz njenu redovnu dnevnu i periodičnu kontrolu, pojava ovog akcidenta može se izbjeći.

Sa druge strane uticaj na zemljište se ogleda i u privremenom zauzimanju dijela zemljišta za izgradnju objekta.

Imajući u vidu veličinu zahvata doći će do određenih promjen topografije lokalnog terena.

Deponije iskopa i građevinskih materijala u koliko su nedovoljno zaštićene, takođe mogu biti potencijalni izvor zagađenja, posebno u periodu kiša jakog intenziteta, kao i voda sa pristupnih puteva i parkirališta građevinske mehanizacije.

Vjerovatnoća ovih pojava, koje su privremenog karaktera, ne može se tačno procijeniti, ali određeni rizik postoji i on se može svesti na najmanju moguću mjeru, adekvatnom organizacijom i uređenjem gradilišta.

Uticaj na okolno stanovništvo najviše se manifestuje preko vazduha i buke. Buka se javlja na gradilištu u toku izgradnje objekta usljed rada građevinskih mehanizacije, transportnih sredstava i drugih alata. Prilikom izvođenja radova doći će do povremenog povećanja nivoa buke u okolni prostor na određenom rastojanju preko dozvoljenih vrijednosti. Međutim povoljna okolnost je što je privremenog karaktera.

Površina predmetne lokacije sa stanovišta flore i faune u ekološkom smislu ne predstavlja prostor koji bi za nju bio od velikog značaja, naročito ako se ima u vidu da se radi o degradiranoj travnato-pješčanoj površini.

Uticaj izgradnje objekta na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu neće biti izražen pošto istih nema na predmetnoj lokaciji kao ni u njenoj užoj okolini.

Sav otpad, građevinskog i komunalnog karaktera, koji će se javiti u fazi izgradnje objekta biće kontrolisano sakupljan, a nadležno preduzeće ga redovno treba transportovati na za to predviđenu lokaciju.

U toku eksploatacije

Prilikom rada objekta privrednog razvoja do narušavanja kvaliteta vazduha ne može doći.

Otpadna voda sa manipulativnih površina i od pranja opreme odvodi se kanalom do separatora ulja i masti i nakon toga se odлива u upojnom bunaru.

Višak vode prije upuštanja u upojni bunar odvodiće se kanalima do separatora ulja i naftnih derivata gdje će se vršiti njeno prečišćavanje, tako da ista neće imati značajniji uticaj na zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

Eksploatacija objekta neće imati veći uticaj na lokalno stanovništvo, i ne proizvodi buku ni prašinu.

Buka koja će se javiti u toku rada predmetnog objekta, nastaje od prevoznih sredstava i klime uređjaja.

Buka se pojavljuje u određenim vremenskim intervalima i ona je sa najvećim stepenom prisutnosti na samoj lokaciji izvođača.

U toku eksploatacije objekta, privremeno deponovanje komunalnog otpada, do evakuacije na gradsku deponiju, biće obezbijeđeno u kontejnerima, pa samim tim neće biti posebnog uticaja na životnu sredinu po tom osnovu.

Kao što je već navedeno površina predmetne lokacije sa stanovišta flore i faune u ekološkom smislu ne predstavlja prostor koji bi za nju bio od velikog značaja, naročito ako se ima u vidu da se radi o degradiranoj travnato-pješčanoj površini.

Objekat će imati određeni uticaj na postojeću komunalnu infrastrukturu, jer će povećati potrošnju struje i vode, kao i količinu otpadnih voda.

Do najvećeg negativnog uticaja u toku eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine može doći u slučaju pojave akcidenta, kao posljedica rada objekta ili usljed dejstva više sile.

Prilikom funkcionisanja objekta ne može doći do ugrožavanja kvaliteta vazduha.

Takođe, u toku rada objekta, kvalitet zemljišta i podzemnih voda moglo bi ugroziti nekontrolisano curenje i ispuštanja ulja, maziva i goriva iz korišćenih prevoznih sredstava.

Ove akcidentne situacije mogu se izbjeći redovnom kontrolom opreme i prevoznih sredstava.

5. MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Objekat privrednog razvoja koje se predviđa izgraditi na katastarske parcele br. 2997/16 i 2997/231 KO Tuzi može biti uzročnik degradacije životne sredine, ukoliko se u toku njegovog rada, ne preuzmu odgovarajuće preventivne mjere zaštite.

Na osnovu analize karakteristika postojeće lokacije i njenog okruženja, kao i karakteristika proizvodnog procesa, ukazuje, da su ostvareni osnovni uslovi da negativni uticaji na životnu sredinu budu u granicama prihvatljivosti.

Za neke uticaje na životnu sredinu, koje je moguće očekivati, a do kojih se došlo analizom, potrebno je preduzeti odgovarajuće preventivne mjere zaštite, kako bi se nivo pouzdanosti čitavog sistema podigao na još veći nivo.

Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja sagledaće se preko mjera zaštite predviđenih tehničkom dokumentacijom, mjera zaštite u toku izgradnje objekta, mjera zaštite u toku rada objekta i mjera zaštite u akcidentu.

5.1. Mjere zaštite predviđene tehničkom dokumentacijom

Mjere zaštite životne sredine predviđene tehničkom dokumentacijom proizilaze iz zakonski normi koje je neophodno ispoštovati pri radu objekta:

- Obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom njegovog rada potrebno se pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu predmetnu problematiku, a koji su navedeni u spisku zakonske regulative u poglavlju 14.
- Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su prevashodno zagađenje vazduha, vode i zemljišta, kao i nivoa buke.
- Obezbijediti određeni nadzor prilikom rada objekta radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite.
- Uraditi plan za održavanje objekta tokom godine.

5.2. Mjere zaštite u toku izgradnje objekta

Mjere zaštite životne sredine u toku izgradnje projekta obuhvataju mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na što manju mjeru:

Osnovne mjere su:

- Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, oprema itd ne utiču na treću stranu.
  - U toku izvođenja radova na iskopu predvidjeti i geotehnički nadzor, radi usklađivanja geotehničkih uslova temeljenja sa realnim stanjem u geotehničkim sredinama.
  - Građevinska mehanizacija koja će biti angažovana na izvođenju projekta treba da zadovolji Evropske standarde za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III Bi Stage IV iz 2006. odnosno 2014. god.) prema Direktivi 2004/26/EC).
  - Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivate i mašinskog ulja.
- Za vrijeme vjetra i sušnog perioda redovno kvasiti materijal od iskopa, radi redukovanja prašine.
- Materijal od iskopa pri transportu na predviđenu lokaciju treba da bude pokriven.
  - Redovno prati točkove na vozilima koja napuštaju lokaciju.
  - Izvršiti sanaciju okolo objekata poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale koji su korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju.

6.3. Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta

Mjere zaštite životne sredine u toku rada objekta obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje brantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum.

- Redovna kontrola svih uređaja i instalacija na objektu.

Saobraćaj oko objekta mora se odvijati shodno projektnim rješenjima.

Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor prevoznih sredstava sa emisijom buke, koje ne prelaze dozvoljene vrijednosti u životnoj sredini pri radu.

Tokom odvijanja procesa održavati prevozna sredstva u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja goriva i ulja.

Održavati kvalitet prečišćene otpadne vode na ispustu iz separatora lakih tečnosti i ulja prema , Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, napnu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG" br. 56/ 19).

Mulja iz prečištača odstraniti prije nego sto dostigne debljinu veću 1,0 do 1,1 m.

Investitor treba da sklopi ugovor sa pravnom licem koje upravlja javnom kanalizacijom ili licem koje je registrovano za obavljanje ovih poslova.

Kontrolisati visinu mulja i količinu izdvojenog ulja i masti u separatoru jednom mjesečno, i vanredno nakon dugotrajnih kiša i drugih vanrednih događaja.

Izdvojena ulja maziva i goriva iz separatora kao opasni otpad sakupljati i odlagati u posebnu hermetički zatvorenu burad i iste skladištiti na prostoru zaštićenom od atmosferskih padavina.

Redovno održavanje zasadenih biljnih vtsta.

Redovno komunalno održavanje i čišćenje objekata i plato radi smanjenja mogućnosti zagađivanja.

Obezbijediti kontejner za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada i obezbijediti odnošenje otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.

6.4. Mjere zaštite u slučaju akcidenta

Do najvećeg negativnog uticaja u toku rada projekta na pojedine segmente životne sredine (vazduh, vodu i zemlju) može doći u slučaju pojave akcidenta, a prije svega pojave požara, kao i procurivanja ulja i goriva iz mehanizacije i motornih vozila.

Mjere zaštite od požara

Radi zaštite od požara potrebno je:

- . Pravilnim izborom opreme i elemenata električnih instalacija, treba biti u svemu prema

Projekt, odnosno treba obezbijediti da instalacije u toku rada objekta ne bude uzrok izbijanju požara i nesreće na radu.

- Za zaštitu od požara neophodno je obezbijediti dovoljan broj mobilnih vatrogasnih aparata, koji treba postaviti na pristupačnim mjestima, uz napomenu da se način korišćenja daje uz uputstvo proizvođača.
- Nosilac projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju.
- Pristupne saobraćajnice treba da omoguće nesmetan pristup vatrogasnim jedinicama do objekta.

Nosilac projekta je obavezan uraditi Plan zaštite i spašavanja, koji između ostalog obuhvata način obuke i postupak zaposlenih radnika u akcidentnim situacijama. Sa ovim aktima, njihovim pravima i obavezama, moraju biti upoznati svi zaposleni u objektu.

Plan zaštite od udesa i odgovora na udes, treba da sadržati sljedeće elemente:

- način utvrđivanja i prepoznavanja akcidentne situacije,
- zaduženja i odgovornost svih zaposlenih u slučaju udesa,
- ime, prezime i funkciju rukovodioca smjene,
- metod i proceduru obavještanja zaposlenih i Nosioca projekta o udesu,
- proceduru evakuacije i puteve evakuacije zaposlenih do sigurnosnih odstojanja,
- način i vrstu prenosa informacija o udesu između odgovornih nadležnih državnih interventnih službi (MUP-a, hitne, vatrogasne, itd).

Mjere zaštite od prosipanja goriva i ulja

Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta - prosipanja goriva i ulja pri radu objekta, takođe obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti da se akcident ne desi kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku akcidenta ublažio.

U mjere zaštite spadaju:

- Nosilac projekta je obavezan da koristi ispravna prevoznih sredstava.
Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
Tokom rada postrojenja održavati prevozna sredstva u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i ulja u toku rada.
Ukoliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije u toku eksploatacije objekta neophodno je zagađeno zemljište skinuti, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakon o upravljanju otpadom („SL list.CG" br. 64/11 i 39/16) i zamijeniti novim slojem.

U slučaju prosipanja goriva ili ulja iz prevoznih sredstava u toku eksploatacije objekta na površine sa kojih se vode ne odvede preko separatora, ista treba neutralisati dodatkom ekološkog sredstva (IBT Elm Stit - Bioversal) za uklanjanje i neutralizaciju ulja i naftnih derivata sa asfaltnih i betonskih površina, čime se eliminiše njihov uticaj na zemljište i podzemne vode.

Napomena-. Pored navedenog sve akcidentne situacije koje se pojave rješavaće se u okviru Plana zaštite i spašavanja - preduzetnog plana

6. IZVORI PODATAKA

Zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu objekta privrednog razvoja - proizvodnog zanatstva u Opštini Tuzi, naselje Karabuško Polje, urađen je u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se sprovodi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata ("SL listu CG", br. 19/19).

Prilikom izrade zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu navedenog objekta korišćena je sledeća:

Zakonska regulativa:

- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („SL list CG" br. 64/17, 44/18, 63/18 i 11/19 i 82/20).
Zakon o životnoj sredini („SI. list CG" br. 52/16).
Zakon o zaštiti prirode („SL list CG" br. 54/16).
Zakon o zaštiti kulturnih dobara ("SI. list CG" br. 49/10, 40/11 i 44/17).
Zakon o vodama („SL list CG" br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 2/17).
Zakon o zaštiti vazduha („SL list CG" br. 25/10 i 43/15).
Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini ("SI. list CG", br. 28/11 i 01/14).
- Zakon o upravljanju otpadom („SI. list CG" br. 64/11 i 39/16).
- Zakon o komunalnim djelatnostima ("SI. list CG" br. 55/16 i 74/16).
- Zakon o zaštiti i spašavanju („SI. list CG" br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11 i 54/16).
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu ("SI. list CG" br. 34/14).
- Zakonom o prevozu opasnih materija ("SI. list CG" br. 33/14, 13/18).
- Pravilnik o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("SI. list CG" hr. 19/19).
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("SI. list CG", br. 60/11).
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("SI. list CG", br. 21/11 i 32/16).
- Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduhu ("SI. list RCG" br. 25/01).
Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora ("SL list CG", hr. 10/11).
- Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje ("SI. list RCG", br. 18/97)
- Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda ("SI. list RCG", br. 27/07 i "SL list CG", br. 32/11, 48/15, 52/16 i 84/18).
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („SI. list CG" br. 56/19).
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („SI. list CG" br. 59/13 i 83/16).
Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada („SL list CG" br. 33/13 i 65/15).
Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada ("SI. list CG" br. 16/13).

Projektna dokumentacija

- Projekat izgradnje privrednog razvoja-poslovno privredna zgrada - CD